

Bli upptäcktsresande!

Runt Uppsala finns det platser kvar från Linnés tid. Låt nyfikenheten och äventyret ta dig till de hemliga platserna och det äventyr som väntar där!

På 1700-talet ville Linné göra sina studenter till äventyrliga upptäckare. Han ville ta vara på studenternas egen nyfikenhet. De samlades i utkanten av dåtidens Uppsala och vandrade tillsammans ut i naturen, ackompanjerade av pukor och trumpet!

De hade praktiska kläder på sig anpassade efter väderleken. Varje student fick gå för sig själv en stund och samla in växter, insekter och fåglar. Sedan samlades de runt Linné för att se vad de hade gjort för upptäckter. Mycket av det de hittade var nytt för vetenskapen. Än idag finns många av de växter, insekter och fåglar som Linné och hans studenter hittade kvar. Man skulle kunna säga att de var ute på en riktig skattjakt!

GAMLA UPPSALAVANDRINGEN

Vandra upp på en uråldrig ås och kom ner vid Gamla Uppsalas kungagravar. Nutidens platser bär på minnen från äldre tider, till och med växterna finns kvar ibland. Den som vågar kan leta sig längst bort mot ett träsk, där det enligt sägnen än idag ska finnas ett stort blodsugande monster.

RING LINNÉ!

Under din jakt på de hemliga platserna kan du alltid ringa Linné, 018-44 44 810. Han kommer att vara din trogna guide på färden. Det finns en kod vid varje kryss. Vad tror du att Linné kommer att säga till dig?

HEMSIDA

Mer information om alla åtta Linnéstigar som finns runt Uppsala finns på hemsidan www.linnestigarna.se.

Ladda ner appen **Naturkartan**, den underlättar ditt besök på Linnéstigarna.

BIOTOPIA

På Biotopia kan du låna en GPS. Här finns också naturinformation om områden runt Uppsala. Om du har frågor om Jakten på Linnés hemliga platser så kan du kontakta Biotopia på info@biotopia.nu eller 018-7276370. Mer information om Biotopia finns på www.biotopia.nu.

PRAKTISK INFORMATION

Om du vill gå hela vandringen så är den 12 kilometer lång. Den går på stigar, cykelvägar och landsvägar. Det är bra att ha oömma skor på sig under vandringen. Och du, glöm inte fikat! Platserna är spännande att upptäcka för både skattletare och andra. Du måste inte gå hela vandringen på en gång, det går lika bra att besöka en plats åt gången. Sträckan Linnéträdgården - Gamla Uppsala museum är en promenad på 6,5 km. Därefter följer 5,5 km på landsväg fram till Sjödyn, en sträcka som passar bra att cykla.

Illustrator: Jonas Lundquist, Juli 2019 • 7194

GAMLA UPPSALA-VANDRINGEN

-en av åtta Linnéstigar

Du kan bli äventyraren som hittar skatten

BIOTOPIA

I samarbete med
Linnés Historiska Landskap

Jakten på Linnés hemliga platser

Linnéstigarnas sträckningar bygger på Linnés Historiska Landskaps uppgifter funna i historiska dokument. Uppsala kommun tackar Linnean Society of London som bidragit med medaljongen till skyltar & foldrar.

SÅ HÄR SÖKER DU SKATTEN

FÖR ATT HITTA den hemliga skatten behöver du en GPS. GPS kan även underlätta när du ska hitta de X-markerade platserna längs vägen. Det finns GPS att låna på Biotopia.

BÖRJA MED ATT ta dig till den första platsen. Du hittar alla platserns koordinater på kartan som finns här på baksidan. Genom att söka efter information på platsen får du ledtrådar till svaret på frågan. Fortsätt sedan till varje X-markerad plats på kartan.

RÄTT SVAR på en fråga ger några av siffrorna i koordinaten till den hemliga skatten. Skriv siffrorna här nedanför i den ordning som frågorna är numrerade på kartan. Tillsammans bildar de koordinaten till skatten. Lycka till!

NORDKOORDINAT: N

OSTKOORDINAT: E

EN LEDTRÅD för att hitta skatten:
HSÄ PAD X SZSÖ?

Kod för dekryptering

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
O	P	Q	R	S	T	U	V	X	Y	Z	Å	Ä	Ö

Vi använder koordinatsystemet WGS84.

ÄNGSULL
Skulle du vilja ha ett täcke fyllt med ängsull? Visst ser det mjukt ut! Förr i tiden fick barn ibland själva samla in ängsull till sina täcken.

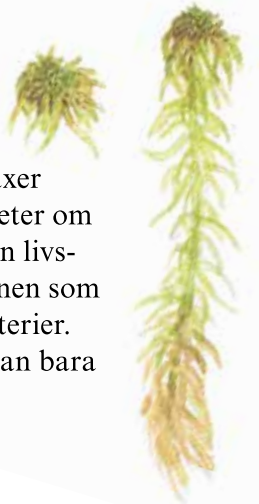
RUNDSILESHÅR
Det här är en dödsfälla för flugor och myggor. På bladen sitter hår med en klabbig vätska. När insekter fastnat bryts de sakta ner till växtnäring.

GULDROLLSLÄNDA
Som ett insekternas jaktflygplan härskar trollsländorna över flygande fän. De är som födda för ett liv i luften, ändå lever de större delen av sitt liv som larver i vatten. Har du hittat någon trollsländelarv?

KÄRRSPINDEL
Det är honorna som är störst, då bland de största spindlarna i Sverige. Hon sitter vid vattnet och väntar in sitt byte. Kan du hitta henne?

VITMOSSA
Långsamt men envist växer vitmossan några millimeter om året. Den skapar sin egen livsmiljö och utsöndrar ämnen som dödar svampar och bakterier. Ändå innehåller de nästan bara vatten!

GAMLA UPPSALA VANDRINGEN

N59° 53.870' E17° 38.107'

4. Gamla Uppsala högar

Under yngre järnåldern var det här ett maktcentrum och en kultplats. Tänk att de kunde segla hit på vattenvägarna!

Vad trodde Rudbeck hade legat här?

- 1. Atlantis (42)
- X. Rom (49)
- 2. Gävle (45)

N59° 55.231' E17° 42.112'

5. Sjödyn

Med trekantad mun väntar monstret på sitt byte. Följ spången ut till Sjödyn, om du törs...

- Vilka blodsugare finns här?
- 1. Vampyr-fladdermöss (033)
  - X. Flodnejonögon (157)
  - 2. Blodiglar (080)

N59° 53.266' E17° 37.338'

3. Röboåsen

Uppsalas kullar är byggda av grus och sten från inlandsisen. Hur är utsikten?

Vad heter växten som står modell?

- 1. Mosippa (16)
- X. Vitsippa (15)
- 2. Backsippa (17)

N59° 52.303' E17° 37.297'

2. Fyrishov

Leran under dina fötter är ett minne av det hav som en gång fanns på den plats där du står nu. Idag finns havslinjen nästan 10 mil österut.

Vad är domkyrkan byggd av?

- 1. Betong (232)
- X. Uppsalategel (277)
- 2. Vattholmamarmor (298)

N59° 51.746' E17° 37.907'

1. Svartbäckstullen

Det som då var Uppsalas utkant är idag början på äventyret!

Vad heter ån

- 1. Dalälven (47)
- X. Sävjaån (45)
- 2. Fyrisån (55)

N59° 51.712' E17° 37.980'

Linnéträdgården

Här lever Linnés tid kvar än idag. Bland växter och hus ekar minnen från förr.

Vad bodde i de små husen på pålar?

- 1. Markattor (59)
- X. Kajor (56)
- 2. Ringduvor (60)

Väg 600

Bärbyleden

Svartbäcksgatan

Gamla Uppsalagatan

Luthagsplanaden

Svartbäcksgatan

BIOTOPIA

DOMKYRKAN

SLOTTET

- Linnéstig
- Cykelsträcka rekommenderad
- Cykelsträcka möjlig

0 250 500 1000m